

Lausuntopyyntö diaarinumerolla VN/2837/2020

Lausunto yliopistojen koulutusvastuiden muuttamista koskevista esityksistä

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoa yliopistojen koulutusvastuiden muuttamista koskevista esityksistä, jotka yliopistot ovat tehneet osana ministeriön ja yliopistojen välisiin sopimuskauden 2021–2024 neuvotteluihin valmistautumista.

Tekniikan korkeakoulutukseen tarvitaan yhteinen näkemys alan suunnasta

Teknologiateollisuus ry näkee, että esityksiä uusista koulutusvastuista tulee arvioida faktapohjaisesti huomioiden muun muassa osaajatarpeen laajuus, alan vetovoima, yliopiston investointisuunnitelma sekä muutosten vaikutukset korkeakouluverkoston kansalliseen kokonaisuuteen ja resurssien käytön tehokkuuteen.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskus Karvin tammikuussa 2020 julkaiseman tekniikan koulutusala-arvioinnin mukaan tekniikan korkeakoulutuksesta puuttuu kansallisella tasolla jaettu näkemys strategisesta suunnasta.

Teknologia-alalla on käynnissä merkittävä osaamistarpeiden murros. Teknologiateollisuus pitää erittäin tärkeänä, että tekniikan alan korkeakoulutukseen muodostetaan kansallinen strategia ja että tämä työ tehdään tiiviissä yhteistyössä alan yritysten kanssa. Teknologiateollisuus ry:n kantana on, että mahdollisia päätöksiä uusista diplomi-insinöörin koulutusvastuista tai diplomi-insinöörikoulutuksen laajentamisesta uusiin yliopistoihin tulisi tehdä vasta, kun yhteinen strateginen suunta on luotu. Yhteisen näkemyksen muodostamiseksi on tarpeen luoda pidempiaikaisen strategisen keskustelun foorumi, jonka muodostaisivat tekniikan alan yliopistot ja keskeiset sidosryhmät.

Osana strategista keskustelua tulee muodostaa yhteinen käsitys siitä, mitä diplomi-insinöörin nimike tarkoittaa 2020-luvulla, kun suurin osa tekniikan kouluttajista on monialaisia yliopistoja. Jotta tutkintomääriä kasvatettaessa diplomi-insinöörikoulutuksen hyvä työelämärelevanssi ja koulutuksen laatu säilyvät, tarvitaan koulutuksen järjestelmällistä kehittämistä, yliopistojen yhteistyön lisäämistä ja riittävä rahoitus suhteessa koulutusmääriin.

Verkostomaisen yhteistyön kehittäminen tärkeää

Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaan korkeakouluja tuetaan toimintansa omaehtoisessa kehittämisessä, vahvuuksiensa löytämisessä sekä keskinäisessä työnjaossa ja yhteistyön kehittämisessä.

Jyväskylän yliopisto esittää koulutusvastuunsa laajentamista tekniikan alalle tietotekniikan koulutukseen. Jyväskylän yliopisto hakee oikeutta myöntää tekniikan kandidaatin, diplomi-insinöörin, tekniikan lisensiaatin ja tekniikan tohtorin tutkintoja.

Jyväskylän yliopisto antaa jo nyt tietotekniikan koulutusta, joka sisällöltään vastaa hyvin Keski-Suomen ja Uudenmaan osaajatarpeisiin. Tämä todetaan myös yliopiston esityksessä. Vuosina 2013-2017 valmistuneista noin 40 % työllistyi Keski-Suomeen ja noin 35 % Uudellemaalle. Koulutuksen vetovoima on ollut varsin hyvä ja opiskelijamäärä on ollut kasvussa. Nykyisen tietotekniikan koulutuksen opetussuunnitelma vastaa keskeisiltä sisällöiltään tyypillistä tietotekniikan ohjelmaa yliopistoissa. Näin ollen ei ole selvää, minkälaista uutta osaamista koulutuksen tutkintonimikkeen vaihtaminen diplomi-insinööriksi toisi ja lisäksi se osaajien saatavuutta alalla.

Toteutuessaan ehdotuksen mukaisesti tietotekniikka olisi Jyväskylän yliopistossa ainoa tekniikan koulutusala, jolloin diplomi-insinöörikoulutukselle tyypillisen laaja-alaisen moniteknisen koulutusympäristön luominen jäisi muiden tekniikan kouluttajien kanssa tehtävän verkostoyhteistyön varaan. Hakemuksessa jää myös avoimeksi, miten niin ikään tekniikan alalle tyypillinen vahva yritysyhteistyö koulutuksessa toteutuisi.

Hallitusohjelman mukaan korkeakoulujärjestelmää kehitetään alustaksi, jossa opiskelu on mahdollista joustavasti kaikkien Suomen korkeakoulujen tarjonnasta organisaatorajoista ja maantieteellisistä rajoituksista riippumatta. Karvin tekniikan koulutusala-arvioinnin suositusten mukaan koulutustarjonnan alueellisen saatavuuden varmistamisessa tulee nykyistä enemmän hyödyntää digitalisaatiota.

Jyväskylän yliopisto on liittynyt vuoden 2020 alusta mukaan yliopistojen FITech-verkostoon. Teknologiateollisuus pitää FITech-toimintamallia hyvänä uudenlaisena tapana järjestää monipuolista tekniikan koulutusta alustamaisesti. Toimintamalli mahdollistaa sen, että tarvittavaa osaamista voidaan yhdistää kaikista tekniikan alan yliopistoista hyödyntäen kunkin vahvuuksia.

Lisäksi Teknologiateollisuus kannustaa yliopistoja kehittämään tiiviitä kumppanuuksia alan yritysten kanssa.

Helsingissä 23.3.2020

Laura Juvonen
Johtaja, kasvu ja osaaminen